

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1907. október hó 1.

XIX. FÜZET.

XLVI-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai r.t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok“ közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, vagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félicekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételre kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyitva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítása 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többé kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhethetnének meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

- ERDÉSZETI LAPOK.** Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkesztő *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.
- AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA.** Ára egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Áráat legcélszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.
- AZ ERDŐŐR** vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEIN ÉS FELELETEKBEIN.** Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beklüldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.
- AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE.** Irta: bölcsészai Belházy Emil. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.
- ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN.** Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.
- A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE.** Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.
- ERDEI FACSEMÉTÉK NEVELÉSE.** Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beklüldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI LAPOK

XLVI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

19. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnek. ☞

(Telefon: 37—22.)

Erdők pusztulása.

Irta: *Ajtay Sándor.*

Az ipolyvölgyi erdőirtásokról ismételten történt megemlékezés az „Erdészeti Lapok“-ban. Sajnos, hogy ehhez hasonló erdőirtások s ezek folytán az erdők pusztulása nemcsak az Ipoly völgyében vannak folyamatban, hanem az ország más vidékein, s így pl. Arad megyében is.

Tisztán Arad megyéről szólva, ennek is csak keleti hegyvidékéről, amely vidék azelőtt Zaránd vármegyéhez tartozott s ennek felosztása után csatoltatott Aradhoz, az itt kezdődő erdőpusztulások okait a következőkben találom:

Az aradhegyvidéki terület tulnyomó részben erdőség, melynek nagyrésze a feltétlen erdőtalajhoz tartozik. Birtokjogilag majdnem minden községben volt nemesi birtok és földesur. Ma már a földesurak közül alig van 3—4 olyan, aki a szüleitől, vagy családi rokonsága révén származó örökségét meg is tartotta. A többi birtok gazdát cserélt s most is elég sűrű a vétel-eladás. Az „új földesurak“ nagy része csak az erdő faállományának értékeért veszi meg a birtokot s annak kivágatása után, úgy ad tul a már letarolt vagy kiirtott területen, amint bir, az erdők jövőendő állományának fentartásával, avagy biztosításával mit sem törődve.

A lakosság tulnyomó része román, mely a kulturának még mindig meglehetősen alacsony fokán áll, foglalkozása földmivelés és állattenyésztés. Egyéb kereseti forrása főként az erdei munka.

A birtokvándorlásnak és erdőpusztulásnak folyamata a következő: Amint valamely kisebb vagy közép-erdőbirtok eladásra kerül, azt megveszi tarolás céljából valamely idegen fakereskedő, talajjal együtt vagy anélkül. Első esetben iparkodik az erdőt, az üzemköltségekre való tekintettel, minél rövidebb idő alatt és minél teljesebb mértékben kihasználni, jobban mondva letarolni. Azután, vagy már előre is, a letarolt területet áruba bocsátja, mire az illető községek azt az „Albina“, „Argyeleana“, „Viktória“ stb. pénzintézetek pénzével megvásárolják. De azért még sem lesz az ilyen területekből községi, avagy közbirtokossági erdő, mert hogy az erdőtörvényt s annak ide vonatkozó rendelkezéseit kijátsszák, telekkönyvileg felosztják a vásárolt területet. Valóságban azonban fenn marad a közös használat.

Ahol még van valamire való talaj, bármilyen meredeken fekszik is az, szántás-vetés alá kerül, addig ameddig legalább a bevetett magot vissza tudja adni, a többi területet pedig korlátlan legeltetés alá fogják. Ha pedig a fakereskedő csak a fakészletet veszi meg, a lakosság pedig a talajt, a legeltetés már a tarolással együtt kezdetét veszi.

A további proceszus közismert dolog. A korlátolt felfogású nép a pillanatnyi könnyebb megélhetés szempontjából, annak álprófétái és a nemzetiségi pénzintézetek pedig haszonleső és nemzetellenes tervszerű politikájuk miatt (kié a föld, azé a haza elvénél fogva) segítik elő a nemzeti vagyon pusztulását.

Mutathatók Arad megyében (Rosztocs, Dumbráva, Bugyest és Talács községek határában) olyan feltétlen erdőtalaju területeket, ahol még ezelőtt 10 évvel szép öreg bükkös, részben tölgyes erdő volt s ma már teljesen csupasz talaju „legelőn“ az elkopárosodás kezdetét vette. Ezelőtt néhány évvel még (Kozma-féle) nemesi birtok, ma közbirtokossági, illetőleg „telekkönyvileg felosztott“ magántulajdont képező legelő. Egy-két évtized mulva kopár terület.

Igy vesznek el erdőterületek a nemzetre és az országra nézve. Erre nézve egy orvosság van. Az erdőtörvény szigorítandó

volna, oly módon, hogy nemcsak a véderdők, hanem a feltétlen erdőtalajjal bíró területek is *mint nemzeti vagyon jellegével bírók*, képezzék azok bárkinek is a tulajdonát, fokozott állami felügyelet alá helyeztessenek s nevezetesen erdőirtás a közigazgatási erdészeti bizottság, illetőleg a kir. erdőfelügyelőség előzetes beleegyezése nélkül sehol se legyen megengedhető.

Amennyiben pedig valamely feltétlen erdőtalaju erdő a birtokos pusztító használata ellen másképen meg nem védhető, vétessék nézetem szerint végső esetben állami kezelésbe, avagy válják kisajátítás útján állami tulajdonná, amire a külföldi törvényhozás terén van már példa.

Tudom, hogy ezt nálunk ma még magánjogilag (különösen a jogászok) lehetetlennek tekintik, de a világ folyása szerint már sok dolog és felfogás megváltozott a kényszer hatása alatt, amely addig változhatatlannak látszott.

Addig is, amíg ezeken a dolgokon törvényhozásilag változtatni lehetne, az állam erdővásárlásait nagyobb mértékben terjeszthetné ki, megvásárolva olyan magánbirtokokat, melyeknek különbeni pusztulása előre látható. Arad megye keleti hegyvidékén is sok régi nemesi birtok van jelenleg olyan kézen, akiknek tulajdonában ezen erdők fenmaradása nincsen kellőképpen biztosítva.

Erdészeti közigazgatás.

Irta: *Polgárdi Béla.*

Erdészeti közigazgatásunk alapjai az 1879. évi XXXI. t.-cz. vagyis az ugynevezett erdőtörvény és az 1898. évi XIX. t.-cz.-ben vannak lefektetve. Az államnak ezen törvényekben gyökerező erdőgazdasági tevékenysége — eltekintve az állami erdőktől — négyféle. Kiterjed az általános jogviszonyok rendezésére, az erdei közbiztonságra, az erdőrendészetre és az állami segélyezésekre. Az erdőtörvény I., III. és IV. az erdők fenntartásáról, a kopár területek beerdősítéséről és az erdei termékek szállításáról szóló fejezetei a szükséges erdőterületet fenntartó és helyreállító elveket, az okszerű erdőgazdaságra törekvő és akadályait elhárító erdőrendészeti intézkedéseket állapítják meg.